

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România şi strălăţate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 236.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDAŢIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Târgul Inului Nr. 30.

INSERATELE
se primesc la admini-
straŢie. Preţul după tariful
şi învalială.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

Svârcoliri.

Dacă vom privi mai de aproape viaţa politică a stăpânitorilor noştri, nicăiri nu vom găsi o tendinţă mai serioasă de progres real sau de consolidare internă a ţării, d. e. prin rezolvirea marilor probleme sociale sau a chestiunii de naţionalitate, cari toate sunt atât de arzătoare. Ce se face pe aceste terene, să face de ochii lumii, să iau măsuri pe jumătate, cari şi aşa nu se ţin, încercări şi promisiuni, cari nu se împlinesc.

În o chestie principală, în reforma electorală, guvernării au votat o lege, care nu înseamnă progres. Mica lărgire ce s-a făcut e numai aparentă, căci prin mai multe dispoziţii ale legii, cum sunt d. e. modul de alcătuire al listelor electorale, împărţirea cercurilor, votarea publică etc. liberalitatea legii se zădărniceşte şi în praxă prin noua lege nu vom avea nici un câştig faţă de legea veche.

Să luăm o altă chestie, tot atât de însemnată, chestia de naţionalitate. Fără rezolvirea ei justă şi echitabilă Ungaria nu se va putea consolida nici odată în interiorul ei, ea să corăspundă unui stat conform recerînţelor moderne. Şi ce fac conducătorii statului, pentru rezolvirea acestei chestiuni atât de importante? Au o atitudine frivolă, oscilantă, adumbrită întotdeauna de un şovinism creşterat. Legea de naţionalitate, creiată la începutul erei constituţionale şi cuprinzătoare de cele mai minimale concesii în favorul naţionalităţilor, putea să formeze o bază oarecare pentru rezolvirea chestiunii naţionaliste, dacă se complecta ulterior şi se întregea cu dispoziţii corăspunzătoare unui stat poliglot. În locul acestei direcţii logice şi sănătoase legea nu s-a executat şi s-a desconsiderat de însuşi păzitorii legilor, de guvern. În paroxisumul şovinist, noi naţionalităţile am fost declarate de existente numai temporar, până ce ne vom maghiariza în timp scurt. Iar trecând timpul şi văzând şovinismul, că naţionalităţile tot există, s-a pus pe tapet rezolvirea acestei chestiuni, în special a chestiunii române. Stadiul ultim al acestui procedeu este încercarea de împăcare între Maghiari şi Români pusă

a cale de Tisza. Dar cu câtă lipsă de seriozitate se tratează aceasta împăcare, o ştim din declaraţiile făcute de d-l Dr. T. Mihali. Guvernul nu face decât promisiuni în termeni generali, fără a împlini nimic. În acelaş timp însă ne dă lovituri după lovituri, având intenţia a ne slăbi şi a ne reduce forţele de rezistenţă.

Am citat din viaţa publică mai nouă a Ungariei aceste două mari probleme şi constatăm adevărul, că conducătorii Ungariei nu voiesc a le rezolvi conform principiilor moderne de echitate. Oscilează, se svârcolesc, ca să nu li se clatine stăpânirea oligarhică retrogradă şi ceea-ce sub presiunea recerînţelor moderne sunt siliţi a da cu o mână, o iau cu cealaltă.

Aşa au făcut cu noua lege electorală, aşa fac cu chestia română, sau cum îi se zice acum, cu împăcarea maghiaro-română. Sunt svârcoliri toate aceste, svârcoliri ale potenţailor, cari la nici un caz nu pot avea rezultate finale favorabile pentru patrie.

Dacă privim apoi la viaţa politică internă a Maghiarilor de la cârmă, vom da de apariţii şi mai triste. Cei dela guvern, ca şi opoziţia se svârcolesc pentru a se menţine la putere sau a pune mâna pe ea.

Aceasta este lozinca principală a luptelor, şi cele mai noi momente ale vieţii politice maghiare verifică acest adevăr.

Să relevăm numai două din momentele zilelor noastre. Unul este faimosul proces Lukács-Désy. Originea procesului deja ne arată niziuinţa celor de la putere de-a se menţine în poziţia lor, cu ori ce preţ, folosindu-se chiar şi de mijloace neiertate, de-a înstrăina milioane din banii ţării pentru a-şi acvira aderenţi, deputaţi cari să i aporabe şi să le voteze tot ce propun ei. Acesta este substratul acuzelor lui Désy. Şi matadorii de la putere temându-se, că cele susţinute de Désy se vor dovedi şi în consecinţă se va sdrcinca poziţia partidului muncii, încearcă totul de-a face muşa na procesul, a tăia calea adevărului şi a zădărnici eşirea la iveală a acestuia. În-tăiu îi s'a denegat lui Désy posibilitatea dovedirii. Curtea de apel a dispus o nouă pertractare, care s'a

fixat pe 27 l. c. Faţă de aceasta fază a procesului s'au început din nou uneltirile. Dintre martorii citaţi la pertractare cel mai cardinal este Elek Pál, fostul director al băncii maghiare şi societate comercială pe acţii, care are să facă cele mai însemnate depoziţii faţă de manoperele lui Lukács. Ei, acest martor cardinal de-odată se bolnăveşte greu, încât trebuie să plece grabnic în străinătate. Cere să fie ascultat acum. Îi se fixează ascultarea pe Sâmbătă. Însă fatal. În decurs de 24 ore boala se agravează în aşa măsură, în cât e silit să plece imediat la Baden-Baden. Şi pleacă, promite însă că pe 27 va veni să fie ascultat.

Dar dacă chiar pe 27 l. c. se va agrava iarăş boala? Şi se poate întâmpla să se bolnăvească şi alţi martorii!

Procesul acesta este şi va rămânea o vie dovadă, că cei de la putere fac totul spre a-şi salva reputaţia, fie cu ori şi ce mijloace. E vorba de-a se menţine la putere, la oalele cu carne.

Al doilea moment este noua grupare a opoziţiei în un partid unitar. Acţiunea aceasta va avea succes. Până acum s'au alăturat la mişcare vre-o 90 de opoziţionali şi poate să se ajungă la numărul de o sută. Negreşit, că aceasta unire solidară va face greutate guvernului. Mamelucii din partidul muncii în primul moment s'au înfricat de noul partid, dar cu începutul s'au liniştit mângâindu-se cu aceea, că cu cât vor fi mai strajnici în opoziţie cei grupaţi în noul partid, cu atât partidul devine mai neacceptabil pentru guvernare, la Viena, se înţelege. Va să zică domnia partidului muncii nu e ameninţată de noul partid, căci acela nu va fi guvernabil.

Iată prin ce prismă să priveşte situaţia, singur prin prismă puterii... Cine, care partid să ajungă la putere? Pentru aceasta se fac svârcolirile guvernărilor noştri, fie la guvern, fie în opoziţie. De binele şi consolidarea ţării puţin le pasă.

Noua linie de frontieră a Dobrogei. „Die Zeit“ află din Londra, că protocolul privitor la Silistra conţine următoarele puncte: Silistra împreună cu un teri-

toriu de 3 klm. în jurul oraşului va fi a României. Viitoarea frontieră româno-bulgară în Dobrogea va începe în localitatea Popina, care va reveni României. Pe cât se poate frontiera va urma liniile naturale. Frontiera va trece apoi peste înălţimile Dabuk spre Pohardia şi peste înălţimile Parales la punctul Akra de pe litoralul Mării Negre, care va rămâne Bulgariei.

Acelaşi ziar primeşte din Paris următoarea telegramă:

Amânarea conferinţei ambasadorilor din Londra nu s'a făcut numai pentru a cere instrucţiuni privitoare la chestiunea albaneză ci pentru ca puterile să aibă timpul suficient spre a discuta chestiunea albaneză. Ministrul României la Londra a atras zilele din urmă atenţia ambasadorilor asupra opinii publice agitate din România spunând, că după sancţionarea rezolvirii conflictului româno-bulgar, care va avea loc după semnarea păcii în Balcani, se pot aştepta evenimente grave. Puterile trebuie să stabilească bune relaţii de vecinătate între statele balcanice. Având, însă, în vedere actualele relaţii dintre Bulgaria şi România, buna vecinătate între ele e exclusă.

În consecinţă cercurile conducătoare româneşti sunt de părere, că înainte de sancţionarea protocolului din Petersburg, reuniunea ambasadorilor trebuie să revadă hotărârile luate aici, deoarece diplomaţii din Petersburg au discutat conflictul româno-bulgar dintr-un punct de vedere foarte subiectiv, în loc să l tratesc ca p-o parte constituantă a complexului problemelor balcanice.

Relaţiile între Sârbia şi Muntenegru şi Austro-Ungaria. Asupra relaţiilor dintre Sârbia şi Austro-Ungaria se pronunţă oficialul sârbesc Samprava. Ziarul publică un articol în care spune, că Sârbia ţine foarte mult la prietenia monarhiei vecine cu care are interese să trăiască în relaţii de bună vecinătate cu toate că Austro-Ungaria are o ură neîmpăcată faţă de Sârbia.

Aceasta a dovedit-o şi prin intenţia de a înfiinţa o Albanie autonomă împiedicând Sârbii să iasă la Adriatică.

În astfel de împrejurări ce putea face Sârbia? Politica duşmănoasă a monarhiei austro-ungare a amărât populaţia întregii ţări.

Afirmaţia, că Sârbia e o satrapie a Rusiei şi o unealtă în mâna panslaviştilor, e neîntemeiată.

Dacă Austro-Ungaria ar fi arătat Sârbiei numai pe jumătate atâta bunăvoinţă câtă i-a arătat Rusia, relaţiile dintre cele două state vecine — odinioară prietene — ar fi fost azi normale.

De altă parte noul primministru al Muntenegrului, generalul Vucotici a precizat atitudinea Muntenegrului faţă de Austro-Ungaria.

Vucotici a declarat, că noul guvern va încerca să menţină buna înţelegere cu toate statele vecine, în consecinţă şi cu Austro-Ungaria. Toate divergenţele existente încă vor fi înlăturate cât se poate mai curând. El recunoaşte, că interesele ţării pretind să stea în relaţii mai favorabile cu monarhia.

Situaţia internaţională. Statele balcanice au prezentat ieri la Atena, Belgrad şi Sofia răspunsul lor puterilor mari, în care declară că acceptează invitarea de-a înceta ostilităţile şi de-a trinitate la Londra delegaţi pentru reluarea tratativelor de pace.

— Senatorul francez Leon Burgeois inaugurând ieri al 8-lea congres naţional al păcii a declarat că va vota serviciul militar de trei ani, fiindcă acesta se impune. Dezarmarea nu va fi cu putinţă decât atunci, când fiecare se va simţi sigur în drepturile sale. Noi, Francezii, trebuie să fim paşnici dar şi tari. Senatorul Burgeois a adus apoi omagii conferinţei din Londra, care în timpurile grele a fost aşezând un tribunal al păcii internaţionale iar de încheiere a constatat cu bucurie, că solidaritatea intereselor europene a triumfat şi că pacea se va restabili cât mai curând.

— Statele aliate sunt preocupate de împărţirea teritoriilor cucerite. Cercurile politice sârbeşti uni conduse de principii, ca să se garanteze echilibrul teritorial în Balcani. Într-un memorandum elaborat de aceste cercuri teritoriile cucerite s'ar împărţi astfel: Bulgaria ar câpăta 69,800 chilom., Grecia (inclusiv insulele egeice) 33,118 chilom. iar Sârbia 32,600 chilom. pătraţi.

— Telegrama din Corfu spun că Duminecă au sosit aici cei doi pretendenţi la tronul albanez, principi Montpensier şi Ghioa, ca să se câştige aderenţi. Se aşteaptă deosemena şi sosirea lui Ismail Kemal-bey şi a şefului albanez Polje-tinac.

Incepe licitarea!

Mărgăritărelul lui Brânzoiu.

de Alexan Iru Bogdan.

(Sfârşitul).

El îi luă mâna într-a sa şi cetii şoptind îi foarte rar.

„Dulcele meu mărgăritărel“.

Amândoi tresăriră; parc'ar fi fulgerat pe-aproape. Ea-i strânse mâna şi repetă cu vocea aproape stinsă:

— „Te rog foarte mult, cum ne-am înţeles; până la sfârşit“.

Pe feţele amândurora se vedeau muşchii contractându-se în mişcări aproape ritmice. El încerca să-şi stăpânească mâna, ea lacrimile, cari îi se opriră ascunse în pleoape. El continuă:

„Deşi m'ai oprit, eu trebuie să-ţi scriu, ca să-mi măntuiesc sufletul, care-mi arde învălmăşit de gânduri şi patimi. Cum zboară gândurile mele de aur spre tine şi se întorc fericele ori nefericele, să-mi aprinză şi mai mult inima!“

Ca un munte de aur apasă pe inima mea frica şi grija de liniştea sufletului Tău.

Sufletul Tău este întreg şi tare. Întreg, căci n'ai iubit încă pe nimeni, — mi-ai spus-o doar Tu, — şi în-tă-

rit de dor şi amaruri. Al meu însă zace în ruine. Atâţia meşteri falşi au voit să clădiască în el opere monumentale. Fiecare credea că va zidi pe-a sa pentru vecie. Fiecare însă batjocuria pe ale celorlalţi slăbind temelile şi înlezind putrezirea.

»Si acum venişi Tu«.

O lacrimă scăpă de supt pleoapa Marianii şi se rostogoli repede până-n colţul gurii. Bărbatul tuşi odată răguşit, dar cetii mai departe.

»Si-acum venişi Tu«.

— „Da“, zise în gândul său Mariana.

„Şi deşi ai fost timidă şi ţi-era frică de viitor şi nu adu-eseşi cu tine nici o altă unealtă decât iubirea Ta abia deşteptată, cu o uşoară lovitură ai prăbusit totul. Şi dărâmatul şi ruine apasă acum sufletul meu şi-l înecă. Aşa cum zac Memphis şi Theba şi Roma cea veche în ruine, stau şi eu pus-tiit, descoperind prin moartea mea viaţa şi puterea de odinioară. Ochiul tău negru a adus moartea şi a omorât totul.“

Simţesc însă, cum se mişcă ruinele şi cum se amestecă şi se plămădeşte noul meu suflet. Ce vei clădi Tu în el? Să nu ridic o zidire mare pe temelii slabe şi false, pe cari Tu le a-sezi. Mai bine samănă în el numai o singură floare: un număuit ori un fir

de mărgăritărel. Ori poate mai bine o floare a soarelui cu sămăburii ei mulţi şi negri. Ea se va întoarce într-una spre Tine, şi pretutindenea în lume Te va căuta, pe Tine, sămănătoarea fericii mele. Tu-i vei culege sămăburii, unul câte unul, pânăcând îi vor cădea frunzele şi floarea se va vesteji şi va muri şi cu ea lumea şi... Tu!

Aşa să fie iubirea mea, pe care Tu o vei creşte! Vei îndrăzni să-ncepi o operă atât de mare? Ori fugi, fiindcă te temi de viitor? Şi sufletul meu va trebui să moară tocmai acum de cea mai tragică moarte? Tocmai când a găsit o măntuitoare cu inima curată?

Dar Tu stăpâneşti şi viitorul!

Căci ea te iubesc, nu ca să-mi întemeiez fericele mele, ci ca să-ţi asigur pe-a Ta. Eu sânt numai o unealtă în mâna Atotputernicului. Dacă vrea El să fi Tu fericită, mă va trimite şi mă va dăruî Tăe, pânăcând îi va fi sete mare de nefericiri. Atunci abia va sfârma El fericele noastre.

Ce greu e să fi un om fără voinţă ori să trăieşti cu o voinţă încătuşată. Şi totuşi Te iubesc mai mult pentru Tine. Şi-aş fi nefericit de fericele mele, dacă ea nu Ți-a adus Tăe fericele...

Acum aud cântec de pasări şi ci-riputul lor dulce; tot felul de ciripit. Şi chemarea cucului din adâncurile pă-

duri. Numai ciripitul vocii Tale ca argintul nu l voi auzi vreme-ndelungată.

De aceea se stinge inima mea în natura plină de-o nouă viaţă. Iar pentru aceasta Tu nu poţi plânge, şi eu n-am dreptul să plâng“.

23 April.

Lionel.

Privirile celor doi cetitori se-năl-niră, amândouă aprinse, amândouă neliniştită, amândouă viclene. Nici unul nu zise nimic. Apoi ea mai întâi îşi descleşţă mâna dintr' a lui, se ridică şi se aşeză pe-un a't seac.

— „Acum Te înţeleg. Serie foarte frumoasă. Cu o scrisoare ca asta iar cădea iertată şi o copilă de 15 ani ca şi o bătrână de 70. Dar pe tine, care eşti o femeie în toate minţile! Tu să te laşi răpită de poezia unui sărăntoc?“

— „Nu-mi serie mie!“

— „Cum nu-ţi serie ţie? Scrisoa-re nu e adresată ţie?“

— „Nicolodată nu mi-a vorbit aşa.“

— „Pentruca acum să-ţi serie, ce nu Ți-a putut spune.“

Ea-şi opri ochii deschizându-i mari-mari asupra buchetului de mărgărită-rele de pe masă, caşicând ar fi voit să le ceară ajutor. În clipa următoare ei luciră ca ochii de pisică. Ea reluă con-versaţia:

— »Dacă ar avea el întradevăr aceste sentimente faţă de mine, îl sigur, că te-aş lăsa şi l-aş lua pe el«.

— »Poate ca să muriţi amândoi de foame« o intrerupse el repede şi rânji satisfăcut de lovitura dată.

Tăcură. El se preumblă de câteva ori în jurul mesii fără să se uite la nevastă-sa, care sta în scaun şi nu-şi lua privirea dela buchetul de mărgărită-rele. În sfârşit se opri înaintea ei şi-i zise într-un mod hotărât:

— »De-azi înainte nu va mai căl-ca în casa mea. Cred, că pentru evita-rea oricărui scandal aprobă şi tu hotărârea aceasta«.

Femeia îşi opinti încă odată gândirea, — din nou făşniră din ochii ei licăririle ochilor de pisică, — şi zise:

— »Dar, Tomi dragă, chiar el îmi povestii, că de câteva luni este-ndrăgostit de Lucia«.

— »Actriţa?«

— »Da«.

— »Curios să fi îndrăgostit de o Lucia şi să scrii scrisori de dragoste doamnei Mariana Brânzoiu. Zi-i atunci poet şi scrinint. Şi zi-i scrinint şi ace-luia, care-ar crede aşa ceva. A. nu!

Dar îţi mulţumesc pentru şiretlicul, cu care vrei să mă linişteşti. Îmi dovedeşti astfel că mă lubeşti şi că Ți la cinstea casei tale. Rămâne așa, cum am

— O mare importanță dau telegramele din Constantinopol unei lungi consfătuiri, pe care a avut-o alaltăieri ambasadorul Rusiei Giers cu Sultanul și marele vizir Mahmud Şefket.

Svârcoliri uriașe.

La chestia susținerii școalelor noastre.

Sesiunea sinoadelor bisericești gr. or. române, întrunită săptămâna trecută la Sibiu, Arad și Caransebeș, a adus din nou pe tapet chestiunea arzătoare a școalelor noastre confesionale, amenințate de molohul maghiarizării prin jertfe aproape supraomenești ce le impune guvernul prin noile sale legi susținătorilor acestor școli.

Ocupându-se la loc de frunte cu situația critică, în care am ajuns cu școlile noastre, „Drapelul” ajunge la următoarele aprecieri ju te:

»Când am înființat noi miile de școli ne avea statul aproape nici o școală populară proprie și nu avea nici de gând să înființeze, lăsând această problemă confesiunilor și comunelor politice.

Incutul cu incutul a început apoi să ne dicteze statul condițiile, între care mai putem susține școala și a gravat pas de pas aceste condiții, încât sarcinile ce ni-se impuneau din partea statului nu mai erau în proporție cu dezvoltarea puterilor noastre proprii. Astfel a început statul de o parte să ne devină cel mai puternic concurent, iar de altă parte să ne oprime condițiile de viață proprie și dezvoltare a vieții.

Criza a fost inevitabilă. Acum suntem în plină criză. Noi ne-am dovedit puterea de viață, capabilitatea de dezvoltare și înțelegerea perfectă a problemelor ce ni-se impun, așa că dreptul nostru de a fi este incontestabil, dar ajunși în patul lui Procuste al statului nu ne mai putem mișca liber, nu ne mai putem crea condițiile dezvoltării în conformitate cu puterile noastre, ci ajunși la discreția statului suntem împinși pe un povârniș, care ne însușă cele mai mari îngrijorări.

Iar statul este implacabil. În prepoțența sa ne strigă: Sau țineți pas cu mine sau vă iau în picioare!

Și primejdia de a fi luați în picioare este iminentă.

»N-avem destul oficiali pentru de a putea susține concurența cu statul, nu ne putem organiza administrația așa, ca să putem sta alături cu marele aparat burocratic al statului, nu ne putem plăti profesorii și învățătorii ca statul, și nu ne putem organiza instituțiile ca ale statului. Inferioritatea noastră față de stat devine pe întreaga linie tot mai isbitoare.

Iar statul ne întinde mână de ajutor, ca să ținem pas cu el, dar condițiile, între care ne întinde această mână de ajutor, sunt în ultima lor consecvență egale cu desăvârșita noastră desființare, având să cadă pradă toate roadele muncii și jertfei noastre de până acum.

De aici rezultă acel negru pesimism, acea conștiință, că toate jertfele ce le aducem sunt zadarnice. În acest punct culminează criza noastră națională.

Și totuși nu-i permis să ne lăsăm duși de valurile vârtejului acestei crize.

Trebue să luăm o hotărâre bărbătească, dar nu pe hârta mult răbdătoare și nici numai pe tribuna aplauzelor ieftine, ci prin fapte!

Să nu vorbim numai de jertfe, ci să aducem jertfe! Până ce mai facem voiajuri de plăcere la Monte-Carlo și bem șampanie, până ce purtăm atâtea salbe de aur și argint pe piept și ținem pas cu toate năzozile celei mai schiate mode, nu este iertat a zice, că nu avem de unde!

A jertfi în adevăratul înțeles al cuvântului, înseamnă mai mult decât a te lipsi de ceva fără de ce poți trăi tot atât de tichit, dacă nu chiar mai bine, decât mai înainte!

Programul de pace al lui Wilson. La banchetul dat din prilejul aniversării de o sută de ani dela încheierea păcii anglo-americană, secretarul de stat Bryan a rostit un discurs, în care a remarcat ca un moment din cele mai însemnate ale ideii de pace noul program de pace al preșidentului Statelor-Unite, Wilson. În sensul acestui program, nici o chestiune de controversă nu se poate rezolvi prin război, până când nu a fost examinată de jurul internațional de arbitraj.

România și Italia.

— Prințul Carol la Roma. —

Duminecă a sosit la Roma prințul Carol al României, unde li s'a făcut o primire strălucită, fiind așteptat la gară de regale, de miniștri și alte notabilități.

Iată ce se anunță despre vizita prințului la Roma:

Sosirea

Prințul Carol a sosit la Roma Duminecă la ora 4 și 55 min.

Cu prilejul sosirii, gara era deoarăta cu steaguri italiene și române; întrarea și interiorul săleii regale a gării era decorată cu plante și flori. O companie din regimentul 6 geniu, cu muzica grenadierilor se găsea pe cheiu.

Principele a fost așteptat la gară de regele Italiei, înconjurat de primul său aghiotant, general Brusati și de alte personalități ale casei militare, precum și de președintele consiliului, D. Giolitti și de d-nii miniștrii San Giullano, Sacchi, Spingardi, Cattolica, Tedesco, Facta, Finocchiaro și Credaro; apoi perfectul și primarul Romei, șeful statului major, generalul Pollio; se găsea de asemenea de față ministrul României cu personalul Legatiunii, precum și consulul și viceconsulul României și alte autorități, un mare număr de generali și ofițeri.

Trenul a sosit la ora 4 și 55; muzica a cântat imnul Român pe când compania de onoare prezenta armele. Principele s'a coborât numai decât din vagon. Regele Vittorio Emanuele l-a îmbrățișat de două ori cu o mare căldură, întâlnirea a fost foarte cordială. Apoi, Principele, care purta uniformă de lo-

cotenent de vânători, a trecut cu regele revista companiei de onoare.

Regele a prezentat apoi Principele Carol pe d-nii Giolitti, San Giullano, alți miniștri și autorități de față. Principele a prezentat Regelui de d. general Perticari.

Apoi, Regele și Principele cu generalii Brusati și Perticari s'au urcat în trăsură și precedați de o escortă de cuirasieri, s'au îndreptat spre Quirinal.

La trecerea cortegiului o mulțime imensă aclama și manifestația de entuziasm a continuat pe tot parcursul. De la ferestre, doamnelor aplaudau. Sosirea trăsorei regale pe Piața Quirinalului a fost salutăta de călduroasă aclamație a unei mulțimi imense. Principele a fost obiectul unei manifestații de neuitat care a continuat și după intrarea regelui și Principelei la Quirinal.

Regina Elena a primit pe Principele Carol în mod foarte cordial în marele salon, înconjurată de doamnelor Curții. Seara a fost prânz de familie.

La Regina-mamă.

Principele Carol, însoțit de generalul Perticari, s'a dus la ora 6 și jum. la vila Largherita, într-o trăsură a Curții, însoțit de cuirasieri, spre a face o vizită Reginei-Mamă; această vizită a ținut o oră; apoi Principele s'a înapoiat la Quirinal.

Presă.

Ziarele din Roma și din provincie fac comentarii din cele mai simpatice vizitei Principelei la Roma.

„Tribuna” zice: Când principele s'a coborât zăbind din vagon, nu a fost numai o mișcare de entuziasm, care l-a salutată, ci o manifestație de bucurie și de afecțiune pentru fiul cel scump, care face un pelerinaj în țara strămoșilor poporului său.

Principele știe că va fi primit la Roma cu dragostea celor două popoare. România nu putea să trimeată în Italia un mai nobil prevestitor de fraternitate.

În asemenea ton scriu și ziarele: „Popolo Romano”, „Messagero”, „Vita” etc. Ele relevează și comentariile presei române.

Românii din Peninsula Balcanică.

De V. Diamandi.

IV.

Din toate documentele prețioase extrase din autorii Latini și Cronicarii Byzantini, reiese, că Vlahii din Peninsula Balcanică nu sunt decât un amestec al coloniștilor Romani din timpurile Senatului și Impăraților August și Aurelian cu barbarii din Em și Ilyria, care se romanizaseră treptat, treptat.

Unii ca Misienii și Thracii s'au romanizat prin influența coloniștilor lui Aurelian, iar alții ca cei din Ilyria s'au romanizat prin influența Colonisților Romani de pe coastele Mării Adriatice și din Dalmația. Se știe, că Dalmația era provincia cea mai romanizată și limitrofă cu peninsula Balcanică).

Marele istorician francez Rambaud se exprimă astfel: »Acești Vlahi din peninsula Balcanică nu se scoară toți din Colonisții lui Traian. Coasta Dalmației a fost și ea altădată colonizată de orașele romane Apollonia, Dyrrachium etc. Romanii de lângă Adriatică când au vădit loc invaziunilor, imitară pe aceia din regiunea Danubiului și se adăpostiră în munți. Între aceștia și aceia exista deosebire dialectală, după cum au suferit diferite influențe».

Cu tot ajutorul ce domnește în istorie dela sfârșitul secolului al IV-lea până târziu, totuși bazați pe istoricii latini și cronicarii byzantini, ne putem pronunța, că Armânii de azi nu sunt decât rezultanta amestecului coloniștilor vechi romani stabiliți după cucerirea Macedoniei și Epirului de Paul Emiliu și de acela aduși mai târziu de Impărații August și Aurelian ca Misienii, Thracii și Ilyrienii romanizați.

Părerile scriitorilor moderni asupra originii Armânilor sunt diferite. Să luăm mai întâi pe scriitorii greci.

Spiru Lambru*) scrie: »Aceștia (Vlahii) romanizați descendenți ai vechilor Daci, supuși de către Traian,

*) A. H. Ceris. La Province Romaine de Dalmatie Paris 1882.

*) Larosse Rambaud. Histoire Generale t. II Cap. XI p. 833.

*) Spiru Lambru Armân originar din Calareti. (Thessalia) actualmente cel mai de frunte istoric al Greciei.

*) Spiru Lambru Istoria Greciei t. V pag. 414.

»cari locuiau întâi pe lângă Istru (Dunăre) și Sav (Sava), ducând o viață nomadă, descăleau în timpul eroniei în Thessalia și Epir, urcând din Aprilie până în Septembrie cu vitele lor pe munții cei mai înalți și mai recuroși ai Macedoniei și Bulgariei.

C. Sathas se exprimă astfel:

»Numele de Munteni și Vlahi era valtă dată principalul al acestui amestec de Latino-Thrac, acum transformat în Români».

Arawandinos în Cronicile Epirului (t. II p. 33) zice:

»În secolul al X-lea, o parte din Dacii din Moesia merseră să se stabilească spre Pind în părțile Epirului și ale Thessaliei, după cum înainte de această epocă nu se face de loc mențiuni de această rasă în aceste părți, pentru că cea mai mare parte din Vlahi care se stabiliseră în Grecia, în Thessalia. De aceea Thessalia s'a numit Marea Valahie în care se cuprinde Larissa și Tricalca».

S. Lambridi în opera sa Epirotica Meletimata p. II Mețoro și Geraco pag. 8 zice: »Pentru că principalul element al limbii Vlahilor dincolo de Istru (Dunăre) este Latina, nu există nici o îndoială că aceștia sunt o încrușiștură de indigeni și coloniștii Romani, pe care l-a stabilit Traian la începutul secolului al II d. Ch. Fiindcă acele popoare nu numai în Em se stabiliseră înrolți de Bulgari, euceritorii țării lor, dar descălecară de acolo chiar în Epir, Thessalia și Macedonia și nu este nici o îndoială de înrudirea acestora cu acei din România».

Rizu Rangabé în Revista Pandora din 1856 zice: »Romanii din Elada, Macedonia, Epir și Thessalia sunt Colonii veniți din România propriu zisă. Aceasta se vede nu numai din numirea lor comună și din limba lor, dar încă prin numele lor de Megalo-Vlahi (Români-Mari) nume dat Românilor din Pind. Comparând figura, statura și caracterul lor se vede că ei sunt de rasă latină».

Iorghadi în lucrarea sa I. Thessalia pag. 118—119 zice: »Cătră secolul al X-lea, începutul să apară în Thessalia un alt trib ce acel al Vlahilor, care descălecară din munții Balcani, înaintară până în Olimp și Pind, unde se stabiliră, și din care cauză acest ținut muntos fu intitulat de Byzantini »Marea Valahie».

Paparigopolu în renumita sa lucrare Istoria Civilizațiunei Grecești se exprimă astfel:

»Cel din urmă străini amestecați cu Elenii înainte de cucerirea musulmană sunt Vlahii. Acești Vlahi au apărut în țara grecească în special în Thessalia înainte de invazia francă. Vlahii au venit de peste Dunăre. Trecând peste acest fluviu cu Bulgarii, s'au stabilit mai întâi peste Balcani, de acolo descălecară până în Epir și Thessalia. O parte urmă soarta coloniștilor și cuceririlor bulgare, alții continuară să ducă o viață pastorală, alții primeau concesiuni de pământ pe ambele plaiuri ale Pindului, după ce serviseră în armată. De aci numele de Valahie sau Mare Valahie dat în evul mediu unei porțiuni din Thessalia. O mulțime de oameni remarcabili din istoria noastră modernă ca: Colletti, Sina, Toria, Hugi Petru, ca să nu cităm decât pe cei mai cunoscuți, erau de origină Valahă.

Mare serbare culturală în Bănat.

— »Armonia» din Craiova la Caransebeș. —

Zi de bucurie rară a fost pentru Români din Caransebeș a treia zi de Paști.

Societatea de cântări »Armonia» a fraților noștri Craioveni ne-a procurat această bucurie. Bucuria ce o simte în sufletul său tot creștinul bun în zilele de sărbătoare ale învierii Mântuitorului, s'a unit în sufletele noastre cu acele sentimente de înălțare ale sufletului, ce se produc în noi atunci, când ne aflăm în mijlocul celor atât de dragi nouă. Simțeam cu toții, cum în prezența lor sufletele noastre se încercuau să rupă lanțurile de încătușare, ce oprise zborul nostru spre idealul comun al tuturor Românilor.

*) Correspundență întârziată din lipsă de spațiu. — Red.

*) C. Sathas Biblioteca Greacă Modii Air t. VII.

Caransebeșenii, pe cari dușmanii neamului căutau să i înfășeze în colorii căt mai negre, s'au manifestat din acest prilej, — ca și alte dați în ultimii ani, — în mod splendid. Conducătorii actuali ai vieții noastre publice din loc, — trecând peste cărțile personale și neajunsurile ce i-le puneau în cale tocmai acela, cari datorită aveau să promoveze pregătirile împreunate cu iubii lor oaspeți, — au fost la culmea chemării lor și cu o energie de fier au făcut să vibreze toate inimile românești din acest ținut de o însuflețire rară.

Primirea oaspeților la gara din Caransebeș a fost frumoasă. Meritul îi revine în această privință d-lui secretar consistorial Dr. Cornel Cornean, sub a cărui conducere s'au făcut toate pregătirile necesare.

Merită laudă deosebită și domniile I. Vuia, P. Hertila și Gh. Bona, cari au contribuit asemenea mult la reușita acestei manifestații.

Trenul sosește în gară la ora 5 p. m. Pe peron lume imensă! Erau de față cam la 2000 de oameni, între cari amintim: »Societatea română de cântări», Casina română, Societatea femeilor române, Magistratul, Căpitanatul poliției, corurile străine din loc, pompieri, mulțime de preoți și învățători din jur și din întreaga graniță a lui Doda. În fruntea câtorva sute de țărani însuflețiți. Impresie bună a făcut îndeeoabi deputația comunelor Obreja și Glâmboca, conduse de harnicii preoți: Rădoi și Musta. Străinii prezenți ne priveau uimiți și nu înțelegeau de unde atâta însuflețire în noi și de ce? Dar noi înțelegeam totul...

Colosul de fier se oprește înaintea noastră. Lumea se mișcă... fierbe. La fereastra unui cupeu apare figura drăgălașă a unei surori Craiovene, lumea erupe în strigăte de Ura!... să trăiască și nu mai știa cum să-și manifeste emoția de care era cuprinsă... Câteva clipe... și stăm față în față cu cei mult doritiți. Străngerile calde de mâni, îmbrățișările damelor, gesturile vioae și schimbările de salutări reciproce arătau, că toți cei de față, — deși în spațiu despărțiți prin stâncile înalte ale Carpaților, — totuși în realitate sânt strâns legați, unii de alții prin o legătură sufletească ce nu se va rupe nici când și care este: unirea în cuget și în simțiri.

Cu greu ne putem reveni în fire când corul nostru din loc sub conducerea d-lui diriginte N. Firu, își cântă »Motto»-ul.

»Armonia» răspunde cu: »Christos a înviat».

la apoi cuvântul dl secretar consistorial ca președinte al Societății române de cântări și muzică din loc, rostind un discurs de bineventură, încheind cu: »Vivat, crescat, floreat »Armonia». Strigăte de să trăiască! acoper ultimele cuvinte ale dlui președinte. La cuvintele înfăcărâte ale d-lui Dr. C. Cornean, răspunde vădit emoționat președintele societății »Armonia», dl Mircea Constantinianu, fost primar ajutor al Craiovei. Cuvintele de mulțumită pentru primirea grandioasă, ce li se face, sânt subliniate cu aceluși entuziasm. Urmează salutul celorlalte coruri din localitate, apoi prezentarea diferitelor corporațiuni. Convoul impozant se pune în mișcare. Damaie în birje decorate, iar ceilalți în ordine exemplară susținută de căpitanul orașului, — căruia i-se cuvine mulțumită pentru ținuta-i deamă, — și de aranjeri, pornim pe jos spre oraș. Orașul întreg era în așteptare. Fețe curioase se arătau la ferestă, chiar și străinii, cari la început nu voiau să dea nici o importanță deosebită venirii unei societăți »valahice», au fost izbiiți pe neașteptate de însuflețirea mare a Românilor, ce topește totul, până și indiferențismul lor.

Bucuria generală crește prin cântările dulci și înveselitoare ale fanfarelor ce mergea în fruntea convolului. Trecând pe dinaintea reședinței episcopoești, apore la fereastra figura maiestoeasă și adevărat părintească a Prea Sfinției Sale dlui episcop Dr. E. M. Cristea, la a cărui vedere, oaspeții și toți cei prezenți deopotrivă, izbucnesc în urale fără sfârșit. În mijlocul unei însuflețiri generale ajungem în sfârșit cu toții în sala Reuniunii de cântări și muzică din loc, de unde oaspeții s'au împărșite la locurile de încavtirare, având să se presinte la ora 7 cu toții la cina comună în restaurantul Lichtnecker. Seara la ora 9, fiind de față Prea Sfinția Sa dl episcop Dr. E. M. Cristea, I. P. C. S. părintele arhimandrit Filaret Musta și alte notabilități — începe concertul aranjat de societatea »Armonia». Sala spațioasă și frumoasă dela »Pemul verde» era ticsită de oameni.

Concertul începe. Urmează noui surprize pentru public. Ori cât de mult am fi așteptat dela frații noștri, totuși rezultatul concertului nostru, trecut peste așteptările noastre. Programul bogat a fost executat cu o rară precizitate sub conducerea d-lui Anastasiu. Accentuăm îndeeoabi forțele de cari s'a bucură acest cor, — compus cam din 70 de inși, — în persoanele dnei Margareta Dan și d-lui V. Habega.

hotărît eu și... să uităm. Iată, sânt aproape 9 ceasuri. Să ne cul...

Brânzoiu nu-și putu termina vorba, căci clopoțelul soneriei din bucătărie dădu repede unul după altul zătrepatru trilaruri nerăbdătoare.

»Cine să fie?» ziseră deodată cei doi soți. Ei auziră că Anica deschise ușa coridorului și auziră și o voce de bărbat. Brânzoiu ieși imediat să vadă ce este. Mariana își șterse repede ochii cu batista, pe care o scoase din măneca hainii.

»Ce-i, — întreabă ea pe Brânzoiu, când îl văzu intrând cu o scrisoare în mână, — dela cine?»

»O scrisoare express dela...»

»Dela el?»

»Da!»

»Să n-o cetim».

»Dar de ce nu? L-au prins, se vede, figurile de corespondență».

El rupse plicul cu degetul arător și stând departe de nevastă-sa ceti:

»Stimată Doamnă».

»Ce-i asta — se miră Brânzoiu — acum o ia cu Stimată Doamnă?»

»Dintr-o regretabilă greșală, — am schimbat plicurile — scrisoarea mea adresată domnișoarei Lucia a ajuns, în mână Dvoastră. Am observat prea târziu greșala, încât n-am mai putut reclama la poștă; scrisoarea plecase. În acest plic V-o trimet pe-a Dvoastră, în care Vă mulțămesc de atenția deo-

sebită, cu care m-a onorat iubitul Dvoastră soț. Pe cealaltă Vă rog să mi-o retrimiteți».

Brânzoiu pufni de râs și-i dădu nevestei săi imediat scrisoarea de dragoste.

»Zi-i post și scrinită. Trime-te-i-o, bietul de el, și spune-i salutări cordiale și din partea mea».

Peste o jumătate de ceas Brânzoiu durmea dus în patul său. Mariana cetia un roman. Insa dupăce bărbatul se întoarse cu fața spre fereastră, ea scoase dintre folie cărții scrisoarea lui Lionel și-o ceti încă de două-trei ori. O puse apoi iarăș în carte, cartea supt perină și stinse lumânarea.

În întunec n-o mai vedea nimeni. Inima ei putea răsufla acum în dragă voie. Și când mărgăritarele, pe cari le așezase pe dulăpiorul de noapte, îi trimiseră o adiere din mirosul lor discret și îmbătător, lacrimile cari stăteau încă tot acunse supt pleoape începură să se strecoare lin peste obrajii ei și să-i ude părul și perina.

După plânsul acesta tănuit, lin și binefăcător ea adormi, mulțămind în gând postului, care prin isteța iscdire a fantaziei sale bogate îi păstrase scrisoarea, singura mărturie a iubirii, care ar fi putut-o face fericită.

Avem convingerea firmă, că acest concert a ridicat foarte mult prestigiul Românilor înaintea străinilor prezenți.

Ziua următoare la ora 9, cu aceeași dragoste frățească am însoțit oaspeții la gară, unde luându-și rămas bun au pornit spre Lugoj, având să concerteze seara și acolo.

Grănicerul.

ȘTIRI.

- 30 Aprilie 1913.

Știri din România. Manevrela regală din toamna anului curent, după cum scriu unele ziare bucureștene - se vor face între corpurile 3 și 5 de armată.

Prin manifest se cere Puterilor să intervie impunând aplicarea articolului 44 al tratatului din Berlin în ce privește acordarea de drepturi evreilor, România fiind singura țară din lume urde evreii n-au drepturi.

Sâmbătă și Duminecă a avut loc, după cum am amintit, adunarea generală a societății regule române de geografie.

Prin manifest se cere Puterilor să intervie impunând aplicarea articolului 44 al tratatului din Berlin în ce privește acordarea de drepturi evreilor, România fiind singura țară din lume urde evreii n-au drepturi.

Sâmbătă și Duminecă a avut loc, după cum am amintit, adunarea generală a societății regule române de geografie.

Prin manifest se cere Puterilor să intervie impunând aplicarea articolului 44 al tratatului din Berlin în ce privește acordarea de drepturi evreilor, România fiind singura țară din lume urde evreii n-au drepturi.

Sâmbătă și Duminecă a avut loc, după cum am amintit, adunarea generală a societății regule române de geografie.

Prin manifest se cere Puterilor să intervie impunând aplicarea articolului 44 al tratatului din Berlin în ce privește acordarea de drepturi evreilor, România fiind singura țară din lume urde evreii n-au drepturi.

Sâmbătă și Duminecă a avut loc, după cum am amintit, adunarea generală a societății regule române de geografie.

Prin manifest se cere Puterilor să intervie impunând aplicarea articolului 44 al tratatului din Berlin în ce privește acordarea de drepturi evreilor, România fiind singura țară din lume urde evreii n-au drepturi.

Sâmbătă și Duminecă a avut loc, după cum am amintit, adunarea generală a societății regule române de geografie.

Primul foc contra Turciei l-a dat un tun muntenegrean. Soldații mei s'au luptat ca lei. Turcii au fost strâmtorați în Europa și profetele diplomației - că aliații vor fi bătuți - nu s'au împlinit.

Cununia din Potsdam. Din Petersburg se anunță: în călătoria sa în Germania cu ocazia cununiei ficei împăratului german, țarul Rusiei va fi însoțit și de marea ducesă Olga.

Dintr-un interviu, pe care l-a avut ieri reporterul ziarului "Az Est" cu noul secretar la departamentul justiției, Vadasz, reținem următoarele:

- De încheiere să-mi mai permiteți ilustrate o întrebare. De când purtați numele "Vadasz"?
- De când eram de 18 ani
- Și înainte...?
- Înainte... mă chema Weinberger.

Știri mărunte. Din Berlin se anunță: După mai mult încercări a reușit instalarea unei comunicații radiotelegrafice directe între Berlin și New-York.

Cu ocaziunea marilor manevre din Boemia, arhiducele Carol Francisc loșif va fi împărțit la artileria de câmp.

Știința medicală caută neîncetat medicina, care vindecă sigur orice boală grea, dar cu deosebire Epilepsia.

Aviz. Caut un candidat de avocat cu praxă bună, începând cu 1 lunie. Dr. George Drimba, avocat, Cohalm (Kóhalom).

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Petrecerea teatrului a Corului bisericii Sf. Adormire din Brașovechi. Ni se trimite spre publicare următoarele rânduri:

Public puțin, în tocmai ca și la celelalte 2 petreceri aranjate în săptămâna "luminată"...

Punctul culminant a fost: «Cuvântul dat» piesă într-un act localizată de Dl. Dr. H. P. Petrescu după Polhes. Diletanții au interpretat rolurile multumitor.

Se putea alege altă sală din Brașov cu altă scenă - dacă cea dela Nr. 1 se mai poate numi astfel - și cred, că efectul era atunci mai mare.

Regele Nichita al Muntenegrului publică în ziarul «Neues Wiener Tagblatt» un articol din care reținem următoarele:

ar mai face și puțină școală ar satisfăcuturor așteptărilor.

A doua piesă teatrală «Arvine și Pepelea» încă a reușit bine. Declamațiunile au fost bunifoare. Unele se puteau studia mai bine, căci e cel mai mare chin al publicului să vadă pe declamator așteptând cu nervozitate șoppta suferului, în care își vede mântuirea.

In general însă programul s'a executat multumitor. A urmat apoi dansul însuflețit. Voie bună, animație la culme, până în zori, par'că în ciuda celor absenți, între cari chiar unii dintre conducătorii Brașovechenilor.

Și... încă ceva de încheiere. Mi-a bătut mult la ochi faptul că «Corul» cu nume frumos, corul bine disciplinat din anul și anii trecuți, și petrecere teatrală și nu musicală-teatrală. Erau bine venite și se așteptau dela acest cor și câteva puncte corale în program.

Cu ce drept ne plângem soartea și împrejurările, că... ne sunt vitregi și ne apasă, ne opresc din progres? Ar trebui să vedem toată vina în noi înșine.

E. C. D.

Necrolog. Cu inima înrăstă de durere aducem la cunoștință tuturor rudenilor, amicilor și cunoscuților, că prea iubita noastră soție, mamă și fiică Elisaveta D. Fopp, născută Arefa, după grele suferințe, împărțită fiind cu Sf. Taine, și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Lui, în 12 Mai n. (29 Aprilie v.) 1913 la orele 7 1/2, dimineața în etate de 47 ani, și în al 28-lea an al fericitei sale căsătorii.

Brașov, în 12 Mai 1913. - Dumitru Popp, ca soț, Maria și Constantin, ca filii. Elena Arefa, ca mamă și numeroase rudenii.

Adresăm soțului neconzolat și familiii sincere condolețe!

Boicotarea circului Picardi De câteva zile și-a deschis șandra-maua în Brașov circul Picardi. Direcțiunea acestei întreprinderi slăbuțe bruschează publicul românesc prin faptul, că afișele și programele nu sunt publicate și în limba românească, deși Brașovul are peste 13,000 locuitori români.

Românii, cari își cinstesc limba n-au ce să caute în circul Picardi precum n-au ce să caute nici în prăvăliile, cari n-au firma și în limba română! Un Român verde.

Autopsia cadavrului învătătorului N. Stancu. Ni se scrie din Țărlungeni: Marți în ziua de sf. Gheorghe a. c. între orele 4-6 d. a. eșind o comisie de medici în frunte cu procurorul din Brașov la fața locului, unde a fost găsit cadavrul învătătorului N. Stancu, l-au făcut autopsia.

Public puțin, în tocmai ca și la celelalte 2 petreceri aranjate în săptămâna "luminată"...

fast asasinat din partea unor persoane încep acum a se risipi tot mai mult, îndată după examinarea cadavrului, soția aceluia, și soacra sa au fost puse în libertate.

Moartea lui pare a rămânea învăluită într'un mister. În comună și jur, moartea lui a stârnit regrete generale.

Circulațiunea streinilor în Brașov În luna trecută au petrecut în Brașov următorii streini: din Albania 1, America 1, Austria 157, Azia 3, Bulgaria 2, Engiltera 1, Franța 6, Germania 55, Helveția 3, Italia 7, România 320, Rusia 1, Turcia 2 și din Ungaria 433 cu totul 992. Dintre aceștia au locuit în Hotel: «Calul alb» 33, «Continental» 66, «Coroană» 401, «Europa» 231, «Grand» 52, «la Jobi» Strada Neagră 15, «Mielul alb» 12, «Villa Kertsch» 21, «Metropol» 9, «Para de aur» 19, «Predeal» 2 și în case private 131.

În societatea celor 923 streini au venit și 41 membri de familie cari au petrecut în total un timp de 206 zile în oraș.

Urania-Kino Numai Mercuri în 14 Mai 1913 la 1/6 și 8 oare seara. La dorința generală! Senzațiunea mondială! Cea mai interesantă dramă detectivă. «Mizerabili» (Oameni între oameni.) Dramă emoționantă din timpurile furtunoase ale revoluțiunii franceze, 9 acte. După romanul celebru al lui Victor Hugo. Durata dramei fără pauză 2 1/2 oare. Reprezentată de cei mai celebri autori ai Comediei franceze din Paris. Nimeni să nu piardă prilejul de a vizita aceste celebre reprezentațiuni cari sunt ultimile.

Anunțuri în «Călușa mică». Biroul orășenesc pentru circulațiunea streinilor aduce la cunoștință onorabelor firme românești din Brașov, că pentru «Călușa mică» pe anii 1913 și 1914 care se tipărește acum să primesc ca și până acum anunțuri. Costul unui anunț este numai 6 coroane pentru o pagină întreagă.

† Ioan Furnică, proprietar în Brașov, după grele suferințe, a încetat din viață în etate de 62 ani Luni în 29 Aprilie v. împărțită fiind cu sântetele taine ale maribunzilor. Inmormântarea va fi Miercuri în 1 Mai v. la 2 oare p. m. Dumitru Lupan, unchiu.

Scrisoare din Bran.

- Lucruri triste și adevărate. - Constatare. - Reflexii. - Mai 1913.

De mult mă tot frământă gândul, să scriu ceva despre stările triste dela noi, dar am tot dat zilelor rând, în speranță, că doar vre un vânt de primăvară mai favorabil, le va mai schimba. A sosit însă și frumoasa primăvară, cam de mult și cu ea și veselia și bucuria. Au venit și vânturi mai calde și mai blânde! Dar ceea-ce mult am așteptat și-am dorit încă n-a sosit.

Și le scriu aceste lucruri triste și adevărate, simplu și fără multe podoabe, sub impresia unei petreceri aranjate de tinerimea noastră în sărbătorile invierii Mântuitorului nostru, când tot omul se bucură și se veselește, numai noi stăm triști și umiliți, neavând dreptul să ne bucurăm și să ne veselim, păcătuiind înaintea lui D-zeu și înaintea neamului românesc și neispășindu-ne încă păcatele.

Ca întotdeauna tinerimea noastră a aranjat a 3-a zi de Sf. Paști o petrecere, al cărui venit*) se hotărâse ca jumătate să se întrebuinteze pentru crearea unui fond, din care mai târziu să se ridice o scenă stabilă ca în vacanțe să poată juca tinerimea mici piese teatrale pentru po-

* Fiind însă un venit curat numai de 5 cor. 20 fl. neputându-se jumătăți, s-a transpus întreg la fondul zărilorilor.

por, iar jumătate pentru fondul zărilor-tilor români. Însă cu toată dragostea și însuflețirea tinerimei noastre pentru aceste frumoase scopuri naționale, publicul nostru brănean a pus și de astădată în aplicare tradiționalul indiferentism - onoare excepțiunii - față de aproape orice manifestație românească. Acest indiferentism nu este dealtfel ceva nou, ci e foarte vechiu și noi brăneii autohtoni suntem cam obiciuși cu el.

Va zice, poate cineva, că sunt prea aspru judecați. Nici decum căci altfel cum își poate explica cineva, că într'un ținut cu 10,000 locuitori, cu 3 notari români, 13 preoți, 14-15 învățători 15-20 comercianți, negustori, meseriași și cu 10-15 fruntași, la o petrecere, al cărei venit se hotărâse a fi destinat pentru scopuri atât de frumoase naționale, era cât p'aci să fie deficit; cu toate că într'un an de-abia două petreceri san conveniri cu intrare se aranjează, iar venitul lor tot pentru augmentarea fondurilor brăneie se întrebuintează.

Iar din 14 învățători români putem zice că deabi 2 sau 3 iau mai regulat parte la întreprinderile și manifestațiile românești, iar restul, pasivitate completă. Și lucrul acesta e de mirat, căci doar luând parte la conveniri și întreprinderi românești locale, nu se întorc cu capul plin de idei «antimaghiare», ca până oară de la serbările «Ligei Culturale» din București, ca apoi să fie târați de vre-un individ răcăcit, de care durere avem și noi, pe la ușile tribunalului. Și de altcum făcându-și datoria față de neam să nu le fie frică că pierd ajutorul dela stat.

Iar pentru indiferentismul, puținul interes și absența comercianților, negustorilor, meseriașilor și fruntașilor noștri, dela întreprinderile românești tot «al noștri» poartă vina. Ei bucuroși s-ar prezenta în număr complet, după cum îmi spunea odată unul, dar pe lângă că nu-i invită nime, nu se prea bucură nici de ospitalitate, iar puținii invitați sunt ținui la distanță, nedându-li-se nici chiar atenția cuvenită. Și toate acestea sunt roadele conservatismului, egoismului, separatismului, a urei și deosebirei de clasă, cari la noi ca nici unde în alt loc, poate, pe lângă că se lasă moștenire, a luat proporții așa de întinse și intrată a progresat, că dacă se întâlnesc un notar, un preot, un învățător și cu un negustor sau fruntaș în vre-un local undeva, la vre-o convensău în alt loc pe lângă privirile pieșige ce le aruncă unul altuia, prefer mai bucuros a sta separați decât a sta împreună - notez că acestea din praxă le spun. Pe lângă toate acestea cu durere trebuie să mai fac și constatarea, că am observat pe cutare sau pe cutare damă împodobită cu dantele și cu lanțuri grele de gât, cumpărate din sudoarea țăranelui, cu pretenții înalte și care știe da 2 sau 3 tenuri false la pian - după cum îmi spunea odată un bătrân înțelept - zimbînd ironic, privind peste umăr și desprețuitor la fota și lia românească îmbrăcată de femeia cutărui comerciant sau negustor sau fruntaș și uitându-și că dacă părinții n-au fost și nici nu sunt țărani, apoi rudenii de sigur are îmbrăcate în suman, île și fotă românească.

Iar peste tot separatismul, disprețul și deosebirea de clasă se observă și să pun în practică numai de român față de român!

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisco & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brodea.

Cine are trebuință de mobile Fabricele de mobile și-le poate procura mai bine dela Székely și Réti Brașov, Strada Porții Nr. 60. Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47. Se creditează la mușterii capabili pe rate fără urocarea prețului. La vîntadin re provincie punem la dispoziție bogata colecțiune de mostre fără obligamint de a cumpăra.

„GRĂUNȚUL“

INSOȚIRE DE CONSUM IN LESSES. FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET LESSES.

Convocare.

Membrii însoțirii de consum „GRĂUNȚUL“ să invite la a III-a adunare generală ordinară, ce se va ține în 1 Iunie st. n. 1913 la 2 oare p. m. în edificiul școlii gr. ort. din Sulumberg.

Programa :

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
 2. Cenzurarea bilanțului.
 3. Disolvarea societății.
- Sulumberg, în 25 Februarie 1913.

Direcțiunea.

Contul Bilanț per 1912.

Activa — Vagyon	
1. Cassa — Pénztár-készlet	K 131.88
2. Marfa — Áru	6131.94
3. Debitori — Adósok	1458.18
4. Mobiliar — Üzletbe- rendezés	569.56
5. Perdere — Veszteség	2962.43
	K 11253.49

Contul Profit și Perdere —

Debit — Tartozik	
1. Amortiz. mobil. — Törleszt. berendezés K	63.28
2. Interese Kamatok „	295 —
3. Chirie — Házbér	70 —
4. Contribuție — Adó „	186.29
5. Speze generale — Üzleti költség	778.90
6. Salare — Tiszti Fiz. „	828.80
7. Perdere din 1911 — Veszteség 1911-ből „	1456.20
	K 3679.47

Meghívó.

A lessesi „GRĂUNȚUL“ fogyasztási szövetkezeti tagjai az június 1-én d. u. 2 órakor a gör. kel. iskola termében megtartandó

a III-ik rendes közgyűlésre, meghívatauk.

Tárgysorozat :

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése.
 2. A mérleg megállapítása.
 3. A társaság feloszlataása.
- Lesses, 1913 február 25-én

Az igazgatóság.

Mérleg számla 1912 évre.

Pasiva — Teher	
1. Capital de cuote — Üzletrésztöke	K 220 —
2. Fond de rezervă — Tartalékalap	84.51
3. Imprumuturi — Köt- csönök	5700 —
4. Conturi curente — Folyó számlák	5248.98
	K 11253.49

Nyeresség és Veszteség számla

Credit — Követel	
1. Venit brut la mărfuri Nyer bevétel árukkal K	717.04
2. Perdere — Veszteség „	2962.43
	K. 3679.47

Sulumberg 31 Decembre 1912 — Lesses 1912 december hó 31-én.

Membrii direcțiune: — Igazgatósági tagok.

Mihail Păcăldă m. p. preș. elnök. Arsenie Voja m. p. Ilie Suciu m. p. Aurel Varga m. p. Romulus Muscă m. p. Păulea Beniamin m. p. Revăzut și aflat în regulă. — Átvizsgáltatott és helyesnek toltáltatott.

Membrii comitetului de supraveghiere — Felügyelő bizottsági tagok
Pavel Savu m. p. președinte Ioan Păulea m. p. Ioan Ciocchina m. p. Teodor Hrist m. p. Ioan Ganea m. p.

Raportul comitetului de sup aveghere

Onorată adunare generală!

Subsemaatul comitet de supraveghere a examinat în decursul anului 1912 registrele și valorile, pe cari le-a aflat în regulă; deasemenea a examinat bilanțul anului 1912 confruntând conturile Bilanț și Perdere și Profit cu cărțile principale și auxiliare ale însoțirii și le-au aflat exacte.

Deci Vă propunem să binevoiti: 1) a aproba Bilanțul și Contul Profit și Perdere dând atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghere absolutorii 2) a primi programa direcțiunii precum și punctele stabilite în ea la care și noi ne alăturăm.

Sulumberg în 25 Februarie 1913.

Ioan Ganea m. p. Ioan Păulea m. p. Pavel Savu, președinte.
Ioan Ciocchina m. p. Teodor Hrist m. p.

Fabricate clasa primă!

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandăm produsele noastre renumite ca cele mai bune și anume:

Stofe de haine pentru domni Cheviot și Kamgarn.

Stofe de costume pentru dame unicolor și desen.

Stofe Double pentru paltoane, Ulster și mantale de dame.

Veleturs și Pimperstons pentru paltoane de carne și paltoane.

Cheviot și Kamgarn negru pentru costume saloan, tracă și smoking.

Stofe Loden impenetrabile pentru sport și costume de vânat.

Stofe de rufiforme și voluntari.

Pledari pentru voiaj, cergă pentru voiaj, ăsurii, cai, covoare, etc. etc.

Fabrici de postav, mărfuri de mcdă și tricotaaj.

WILHELM SCHERG & Cie.
50-50 post de vânzare!

Fabricate clasa primă!

CASA

din strada Prundului Nr. 19 în carea să află și un cuptor de copt pâine, este de închiriat de astăzi sau dela Sf. Mihai a. c.

Ofertele în scris sunt a se înainta până la 20 Mai nou a. c. la tatăl de vecin **George Navrea, Str. Prundului Nr. 4**, de unde dorțerii își pot lua informațiunile necesare.

3-5

S-a deschis din nou

Restaurantul dela Promenadă

Renovate din nou toate localitățile, modern aranjate două săli de mâncare, cameră separată, Terasă cu mese și grădină.

Bucătărie de clasa primă, Eere excelentă Dreher, Vin de masă curat. Diferite sorturi, Vin în butelii, Șampanie, Licheruri etc.

Prețuri solide! Servicii cu atenție!

Imi iau voe a invita pe On. public din oraș și jur a vizita Restaurantul, recomand bucătăria care este vestită ca foarte bună. Primere abonamente pentru cost în Restaurant și afară cu preț moderat.

Cu toată stima:

Peter Renovich

birtaş.

10-25

ORIGINAL-BENZ.

Garnituri de treierat

BENZIN- Locomobile stand și zăcând completă **garanție.**

Condiții de plată favorabile. **Prețuri curente gratis.**

Benz fabrica ung. de A automobile și Motoare A. G

Budapest, Centrala: V. Dorottya-utca 9.
Fabrica: VII. Ilka utca 31 sz.
Telefon 168-79 și 29-24.

H. Apfelbach

BRAȘOV, Strada Porții 18.
(La regele gulerilor.)

Vă recomand manaziul meu mare de ciorapi de bărbați, dame și copii și ciorapi de turist, cămași albe și colorate de turist. Iamene lungi și scurte până la genunchi. Culiere manjete și cravate moderne. Umbrele, Toileți și Parfumerie. Vă servesc solid și sigur.

41-53.

Capre de Helveția.

1 Capră de 2 ani albă cu păr scurt, fătată cu doi jezi de câte un jumătate an.

1 Capră de 2 ani cu păr lung de fătat.

1 Țap de 2 ani cu păr scurt fără coarne

se vând toate cu preț de 250 coroane la

Ioan Schlosser,
Vâlcan (Fazszvolkány) Nr. 44. (2-3)

!! Important pentru fiecare gospodină. !!

KRAFFT & HERBERTH-Praf de molii.

Inimicul moliei,
Simplu, practic de efect probat.

Krafft & Herbert Inimicul moliei este ieftin și spornic.

„ „ „ „ este simplu la întrebuințare.

„ „ „ „ este liber de naftalină.

„ „ „ „ nu lasă miros în haine, covoare, desinfectează. [blănării etc.

„ „ „ „ nu face pete.

„ „ „ „ este incontestabil cel mai bun preservativ contra moliiilor la covoare, haine, perdele, blane etc.

Prețul unui carton 50 bani.

KRAFFT & HERBERTH Droguerie. Laborator chem. techn. și cosmet.

BRAȘOV, Târgul grăului Nr. 8. (3-12)

Apă minerală. Societate pe acții a birtășilor.

Recomandă apa minerală, scoasă după cel mai nou sistem din

Isvorul Bodoker Vilma

de medici recomandată pentru cura catarului organelor de respirație la toate învechite, are efect alinător și vindecător.

Isvorul „Bodoker Vilma“ e îngrijit după spiritul timpului de astăzi, apa minerală e eminentă răcoritoare dietetică și ieftină.

Administrația: **Strada Orfanilor Nr. 17. Brașov.**

Telefon 509. (13-50).

Vanzare de lemne.

În cancelaria comunei Zernești aparținătoare cercului pretorial Törösvár comitatul Fogaras, se va ține în 29 Maiu 1913 la 9 oare a m sub președinția primpretornului cercual licitație publică verbală împreună cu oferte închise, cu care ocaziune și va vinde următorul cuant de lemne al proprietarilor ma jos înșirați.

- 1). Comuna Zernești vinde 46181 m³ molitiv și brad lemn de construcție pretuit fără coaje; 87235 m³ lemne de fag de construcție și foc; cu prețul de strigare 501881 cor.
- 2). Comuna Tohanul nou vinde 2250 m³ de molitiv și 1227 m³ de brad, lemn de construcție, cu prețul de strigare de 20862 cor.
- 3). Foști urbariaști ai comunei șiinea vând 1559 m³ molitiv lemn de construcție și foc, cu prețul de strigare 11367 cor.
- 4). Foști urbarialisti ai comunei Moecial inferior vând 4156 m³ molitiv, lemn de construcție cu prețul de strigare de 24936 cor.
- 5). Foștii urbarialisti ai comunei Simon vând 12320 m³ molitiv, lemn de construcție, cu prețul de strigare de 73920 cor.

Licitația să va ține pentru fiecare comună separat în ordinea de mai sus.

Dorțerii de a licita să invite ca oferte închise să la înainteze la primpretorul cercului Bran: (Törösvár) cel mai mult până în 28 Maiu st. nou 1913 la 12 oare m.

Ofertele trebuiesc făcute separat pentru cuantul de al fiecărei comunei.

Ca vadiu trebuie alăturat la fiecare ofert 10 % din prețul de strigare în bani gata sau în hârtie de val. are acceptabile pentru ocaziune.

Deslușiri reeritoare la condițiunile de licitare și contract precum și la lucrările despre prețurile lemmelor și alte date de lipsă dă ofieul silvanal dia Zernești verbal sau înscris.

Zernești la 20 Aprilie 1913.
Ofieul silvanal reg. udg. din Zărnești.

1-7

„Târnaveana“

Insituit de credit și economii, societate pe acții Sighișoara-Segesvár.

Concurs.

pentru ocuparea unui post de practicant pe lângă următoarele condițiuni:

Concurentii au să dovedească cu ate tate că

- 1., au absolvat vre-o școală comercială, — eventual
- 2., serviciul făcut până acum și
- 3., cunoștințele de limbile străine (maghiare și germane), — indicându-se în rugare și relațiunea cu miliția.

Re-nunerația practicantului este de K 100— lunar.

După serviciu corespunzătoriu de 1 an va urma definitivarea.

1-3 Direcțiunea

De vânzare

Un vad de apă

la Timiș podu morii (Malomdomb cu putere de 18. Cai, 300 metri în pătrat, ce nu îngheată iarna și la cas e potop fără să aibă ce mai mic supar ori stricăciune.

Cu instalațiune nouă, 22 metri lungime 14 lățime, cu 2 odăi mari de închiriat separate, plug loc la drum de a mai face case de închiriat pe sezon do vară, grajd pentru 6 vite, se află de vânzare, ori de arendat ori în tovarășie la atacarea aceasta.

Reflectanții a se adresa la Domnul Toma Neacșiu în Bacifalu.

2-8